

24. 11. 2025

Veźměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Souhrn významných událostí ze světa práva

ČR podepsala Úmluvu Rady Evropy o ochraně profese advokáta | Týdny restorativní justice a nový průzkum | Střet zájmů: odborníci chtějí revizi zákona | Vyšší úroky z prodlení u neplaceného výživného | Ministryně proti odkladu rodinné legislativy | Předsudečné násilí na postižených a změna trestního zákona | Ombudsman: lázeňská péče pro handicapované děti částečně obnovena | NS: rozhodnutí spolku může ovlivnit platnost výpovědi | Rada Evropy kritizuje Česko za ochranu menšin

ČR podepsala Úmluvu Rady Evropy o ochraně profese advokáta

V pátek 14. listopadu byla ve Štrasburku za Českou republiku slavnostně podepsána nová Úmluva Rady Evropy na ochranu advokátů . Jde o historicky první právně závazný mezinárodní dokument zaměřený na zajištění nezávislosti advokacie – státy se jí zavazují chránit advokáty při výkonu profese před útoky, hrozbami, obtěžováním či neodůvodněnými zásahy . Úmluva vytváří rámec, který má zajistit, že právníci mohou pracovat svobodně a bez zastrašování, což je základ právního státu . Nově vznikne dohledový orgán (GRAVO) monitorující plnění úmluvy; úmluva tak výrazně posílí postavení advokátů i autoritu České advokátní komory .

Rada Evropy kritizuje Česko za ochranu menšin

Poradní výbor Rady Evropy pro ochranu národnostních menšin vyzval Českou republiku ke změně zákonů pro účinnější ochranu menšinových komunit . Zároveň apeluje na pokračování boje proti stereotypům a předsudkům vůči menšinám v ČR . Vládní zmocněnkyně pro lidská práva Klára Laurenčíková uvedla, že ČR už podniká kroky k nápravě – přijala strategii boje proti předsudečnému násilí, upravila pravidla odškodňování nezákonně sterilizovaných žen a zavádí do škol sociální pedagogy pro znevýhodněné děti . Výbor ale upozornil na přetrvávající problémy (např. reprodukční práva Romek či socioekonomická situace romských rodin) a omezenou ochranu menšinových jazyků ve veřejném prostoru .

Týdny restorativní justice a nový průzkum

V Česku právě probíhají Týdny restorativní justice, během nichž Probační a mediační služba spolu s Institutem restorativní justice a univerzitami pořádá diskuse, kulaté stoly a setkání se studenty v několika městech . Cílem je zvyšovat povědomí o restorativní justici – přístupu kladoucím důraz na dialog mezi oběťmi, pachateli a komunitou – a sdílet zkušenosti z praxe. Aktuální průzkum veřejného mínění IKSP potvrdil význam osvěty: mezi respondenty, kteří se seznámili se zásadami restorativní justice, 60 % podporuje její využívání a 40 % dokonce míní, že mediace může být vhodným řešením i u jakýchkoliv trestných činů . Zbývající část lidí ji nepovažuje za vhodnou u nejzávažnějších zločinů, což podle expertů ukazuje potřebu dalšího vzdělávání veřejnosti v této oblasti .

Střet zájmů: odborníci chtějí revizi zákona

Pražská hospodářská komora uspořádala konferenci k problematice střetu zájmů u veřejných zakázek a dotací. Experti z právní, akademické i podnikatelské sféry se shodli, že současný zákon o střetu zájmů je nedostatečný a nesytemový – není provázán s jinými zákony, což v praxi vytváří právní nejistotu pro zadavatele, podnikatele i poskytovatele dotací . Výsledkem jsou obavy úředníků rozhodovat a zpoždění projektů z důvodu nejasného výkladu pravidel . Odborníci proto vyzývají k revizi – navrhují provázat zákon o střetu zájmů se zákonem o veřejných zakázkách a rozpočtovými pravidly, zavést jednotné metodiky pro poskytovatele dotací a zadavatele a zpřehlednit pravidla . Jedině jasná a srozumitelná úprava podle nich sníží chaos a obavy, které dnes paralyzují rozhodování

ve veřejném sektoru .

Návrh na pětileté zmrazení platů politiků

Nově se formující koalice hnutí ANO, SPD a Motoristé předložila Poslanecké sněmovně návrh zákona, podle nějž by platy ústavních činitelů (politiků) zůstaly v letech 2026–2030 na stávající úrovni . Autoři návrhu (Andrej Babiš, Tomio Okamura a Petr Macinka) požadují projednat novelu ve zrychleném režimu už v prvním čtení, aby mohla začít platit hned počátkem příštího roku . Návrh výslovně nedopadá na platy soudců – trojkoalice zdůvodňuje, že u soudců by zmrazení mohlo narazit na nesoulad s ústavním pořádkem . Zrychlené schválení ovšem pravděpodobně zablokují poslanci dosavadní vládní koalice (např. ODS avizuje veto), což by přijetí zákona do konce roku znemožnilo .

Lukačovič bude žalovat Babiše za výrok o daních

Zakladatel společnosti Seznam.cz Ivo Lukačovič oznámil, že podá žalobu na Andreje Babiše kvůli jeho tvrzením, že on nebo jeho firma dluží státu 900 milionů Kč na daních . Babiš ve videu 18. listopadu uvedl, že si Lukačovič nechal vyplatit ze Seznamu dividendu 6 miliard Kč přes kyperskou firmu a pravděpodobně nezaplatil 15% srážkovou daň . Lukačovič to označuje za jednoznačnou lež a součást diskreditační kampaně mířené proti jeho osobě, Seznamu a nezávislým médiím . Trvá na tom, že Seznam.cz i on sám řádně platí všechny daně v ČR a nemají vůči státu žádné dluhy; v žalobě bude požadovat omluvu a náhradu škody, kterou hodlá věnovat na dobročinné účely .

Vyšší úroky z prodlení u neplaceného výživného

Vláda Petra Fialy v demisi schválila na svém zasedání 19. listopadu nařízení, které zvyšuje penále za opožděné platby výživného na nezletilé děti . Podle novely nařízení o úrocích z prodlení bude v případě neplacení soudem stanoveného alimentárního závazku úročena dlužná částka v prvních šesti měsících prodlení sazbou 2,5 promile denně . Cílem je motivovat rodiče s vyživovací povinností, aby platili včas a dítě se nedostalo do finanční tísně kvůli neplacení alimentů . Po uplynutí šesti měsíců se úroková sazba vrátí na běžnou úroveň stanovenou pro prodlení .

Česko zažaluje u Soudního dvora EU rozhodnutí o Energetické chartě

Vláda v demisi se rozhodla podat žalobu k Soudnímu dvoru EU na zneplatnění nedávného rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady (EU) 2025/1904 ze dne 10. září 2025 o schválení dohody o výkladu a provádění Smlouvy o Energetické chartě Unii . Kabinet schválil tento krok 19. listopadu – ČR tak právně napadne unijní akt týkající se mezinárodní energetické dohody. Podrobnosti důvodů žaloby zatím vláda nezveřejnila, jde však o využití možnosti členského státu přezkoumat legalitu unijního opatření soudní cestou. (Pozn.: Smlouva o energetické chartě v poslední době vyvolává diskuse ohledně vystoupení EU z tohoto paktu.)

Ministryně proti odkladu rodinné legislativy

Ministryně spravedlnosti Eva Decroix odmítla návrh hnutí STAN odložit o jeden rok účinnost velké novely občanského zákoníku v oblasti rodinného práva . Tato rodinněprávní reforma má začít platit 1. ledna 2026 a přináší řadu užitečných a dlouho očekávaných změn – zjednodušuje rozvodové řízení pro páry, které se dokážou dohodnout, sjednocuje řízení o rozvodu a péči o děti a posiluje ochranu ohrožených dětí . Novelu podporuje odborná veřejnost napříč justicí, zdravotnictvím či sociální sférou a panuje na ní široká shoda. Decroix varovala, že odklad celé reformy by zpomalil modernizaci rodinného práva a oddálil důležitá zlepšení pro rodiče a děti – odkládat účinnost podle ní “nedává smysl” a znamenalo by to zbytečné čekání na změny, na které odborníci i rodiny léta čekají .

Vznik nové vlády: Babiš čeká nominace ministrů

Probíhají jednání o nové vládní koalici po volbách. Předseda ANO a pravděpodobný budoucí premiér Andrej Babiš uvedl, že koaliční partneři (SPD a Motoristé) mu mají do konce tohoto týdne předložit finální seznam kandidátů na ministry . Příští týden chce Babiš tento seznam předat prezidentu Petru

Pavlovi . Podle místopředsedkyně ANO Aleny Schillerové by nominace měly dorazit co nejdříve; prezident Pavel pak plánuje v následujících dvou týdnech vést konzultace s jednotlivými kandidáty na ministry před jmenováním vlády .

NSS: „Politruci“ nemají nárok na výsluhovou rentu

Nejvyšší správní soud zamítl kasační stížnost bývalého politického pracovníka československé armády z doby před rokem 1989, který se domáhal zpětného přiznání výsluhového příspěvku (renty) . Dotyčný působil jako zástupce velitele pro politickovýchovnou práci (tzv. politruk) a NSS potvrdil, že doba služby v propagandistických a politických funkcích za totality se nezapočítává do let rozhodných pro nárok na výsluhu . Zákon z poloviny 90. let vyloučil tyto funkce z výpočtu výsluh a už v roce 1996 ústavní soud tuto úpravu přezkoumal a ponechal v platnosti . Odlišné posuzování odsloužených let u osob působících v politicko-výchovném aparátu armády tak podle NSS neporušuje ústavní pořádek - zákonodárce omezil výplatu výsluh z legitimních důvodů, které Ústavní soud uznal .

Předsudečné násilí na postižených a změna trestního zákona

Organizace In IUSTITIA zveřejnila výsledky výzkumu o předsudečném násilí páchaném na lidech se zdravotním postižením . Z průzkumu vyplynulo, že více než 75 % zdravotně postižených respondentů zažilo v životě nějakou formu násilí - a u více než poloviny šlo o násilí motivované předsudky vůči jejich postižení . Oběti takových útoků navíc jen zřídka kontaktují policii, často ze strachu z nedůvěry nebo kvůli závislosti na útočníkovi, což podle autorů studie ukazuje nutnost systematické prevence a citlivějšího přístupu institucí . Pozitivní zprávou je, že od 1. ledna 2026 nabude účinnosti novela trestního zákoníku, která rozšiřuje okruh chráněných charakteristik u trestných činů z nenávisti - nově bude za přitěžující okolnost považováno i pohnutí pachatele vůči zdravotnímu postižení oběti, věku, pohlaví, sexuální orientaci aj. . Podle ředitelky In IUSTITIA Kláry Kalibové se tak česká úprava stává jednou z nejkomplexnějších v Evropě a napravuje dlouhodobou nespravedlnost, čímž dává obětem reálnou šanci dovolat se spravedlnosti .

Ombudsman: lázeňská péče pro handicapované děti částečně obnovena

Změna vyhlášky Ministerstva zdravotnictví od letošního léta připravila některé děti a dospělé s těžkým zdravotním postižením o nárok na hrazené lázně . Vyhláška totiž zrušila výjimku umožňující pojišťovny proplácet lázeňskou léčbu pacientům s vysokým stupněm inkontinence moči při nervových onemocněních (např. dětská mozková obrna) . Zástupce dětského ombudsmana Vít Alexander Schorm spolu s veřejným ochráncem práv Stanislavem Křečkem proti tomu podali připomínky - požadovali důkladné posouzení dopadů a navrácení této výjimky do vyhlášky . Ministerstvo na jejich zásah zareagovalo a souhlasilo s částečnou úpravou: od počátku příštího roku se hrazená lázeňská péče vrátí pacientům s inkontinencí způsobenou některými nervovými chorobami (např. dětská mozková obrna), avšak nadále nebude dostupná pro jiné skupiny, jako jsou pacienti s onemocněními ledvin, roztroušenou sklerózou či Parkinsonovou nemocí .

NS: rozhodnutí spolku může ovlivnit platnost výpovědi

Nejvyšší soud vydal významné rozhodnutí v pracovněprávním sporu bývalého zaměstnance J. H. proti Fotbalové asociaci ČR (FAČR) o neplatnost výpovědi . FAČR dala dotyčnému výpověď poté, co mu vnitřní disciplinární komise uložila zákaz činnosti ve všech aktivitách asociace (jde o tzv. členství ve spolku) kvůli závažnému provinění . Městský soud v Praze původně rozhodl, že taková výpověď je neplatná - argumentoval, že rozhodnutí orgánů soukromého spolku nemůže ovlivňovat trvání pracovního poměru . Nejvyšší soud však tento rozsudek zrušil a věc vrátil k dalšímu řízení s tím, že je podstatné zjistit, zda pracovní náplň zaměstnance byla totožná s činností vykonávanou v rámci spolku . Pokud je práce zaměstnance úzce provázána se spolkovou činností, pak zákaz výkonu činnosti uložený spolkem může mít přímý dopad i na pracovní poměr . Jinými slovy - je-li výkon sjednané práce podmíněn možností působit ve spolku (a člen spolku je rozhodnutími svých orgánů vázán), může disciplinární zákaz od spolkového orgánu vést k platnému ukončení pracovního poměru

Další články:

- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Odpovědnost členů statutárního orgánu za nepodání insolvenčního návrhu včas](#)
- [Vybrané otázky poskytování zdravotních služeb na dálku](#)
- [TOP 5 judikátů z korporátního práva za rok 2025](#)
- [Nový daňový režim ESOP v České republice od roku 2026. Posun k ekonomické realitě a mezinárodním standardům?](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [10 otázek pro ... Barboru Paclíkovou](#)
- [Souhrn významných událostí ze světa práva](#)